

LS 0805-0479, LS 0709-0936
LS 0802-0153, LS 0802-0155
LS 0803-0258, LS 0803-0261
LS 0803-0266

Bilaga 10

Landstingsrådsberedningens skrivelse den 23 oktober 2008

Motion 2008:6 av Gunilla Roxby-Cromvall m fl (v) om avgiftsfri kollektivtrafik den 22 september

Föredragande landstingsråd: Christer G Wennerholm

Ärendet

Motionärerna föreslår att landstinget inför en särskild avgiftsfri dag i kollektivtrafiken

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att avslå motionen.

SL arbetar redan idag aktivt för att få allt fler och alltmer nöjda resenärer. Under de två sista åren har SL förbättrat punktligheten och allt fler väljer SL framför bilen. Arbetet med förbättrad punktlighet, ökad trygghet och förbättrat trafikutbud har varit framgångsrik och ska fortsätta. Att byta fokus från långsiktiga prioriteringar på kvalitet, pålitlighet och punktlighet och istället satsa på enstaka insatser är inte effektivt och motsvarar heller inte kostnaderna. Kostnaden för denna enda avgiftsfria dag beräknas uppgå till tio miljoner kronor.

FÖRSLAG 2008:81

LS 0805-0479, LS 0709-0936
LS 0802-0153, LS 0802-0155
LS 0803-0258, LS 0803-0261
LS 0803-0266

Behandling i landstingsstyrelsen

Landstingsrådsberedningen behandlade ärendet den 23 oktober 2008.

Landstingsstyrelsen behandlade ärendet den 4 november 2008.

Vid behandlingen i landstingsstyrelsen yrkades bifall dels till landstingsrådsberedningens förslag, dels till s-ledamöternas förslag, dels till v-ledamotens förslag, dels till mp-ledamotens förslag.

Landstingsstyrelsens beslut fattades utan omröstning.

S-ledamöterna reserverade sig till förmån för sitt förslag att avslå motionen.

V-ledamoten reserverade sig till förmån för sitt förslag att bifalla motionen.

Mp-ledamoten reserverade sig:

”Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta *att* anse motionen besvarad,

Frågan är åter aktuell 2009. SL och landstinget kan redan nu påbörja planeringen av ett aktivt uppmärksammande av mobilitetsveckan och införa en eller flera avgiftsfria dagar i kollektivtrafiken. Prova-på-erbjudanden, seminarier och aktiviteter kan erbjudas länsborna under den gemensamma Europaveckan (Mobility week) där den 22 september ingår.

Mobilitetsveckan är ett ypperligt tillfälle för landstingets alla verksamheter att nå ut till befolkningen och presentera det absolut senaste inom transportsektorn där SL:s arbete inom kollektivtrafiken har stor betydelse. Här kan vi visa upp alternativa bränslen, de senaste typerna av spårvagns- och elhybridsbusstekniker samt kommande teknik som spårbilar. Arbetet bör ske sektorsövergripande och tillsammans med länets kommuner.

Det är viktigt att biltrafiken begränsas under den aktuella veckan så att det blir uppenbart att en storstad kan fungera utan överdriven biltrafik. Landstinget bör också begära hos regeringen att trängselskatten ska fördubblas under den aktuella veckan.”

LS 0805-0479, LS 0709-0936
LS 0802-0153, LS 0802-0155
LS 0803-0258, LS 0803-0261
LS 0803-0266

Ärendet och dess beredning

Gunilla Roxby-Cromvall m fl (v) har i en motion (bilaga), väckt den 11 mars 2008, föreslagit landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta *att* måndagen den 22 september erbjuda alla kollektivtrafikresenärer kostnadsfria resor.

Yttranden har inhämtats från landstingsdirektören och AB Storstockholms Lokaltrafik.

Landstingsdirektören har i tjänsteutlåtande den 25 september 2008 föreslagit landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta *att* avslå motionen.

Ledamoten Gunilla Roxby-Cromvall m.fl. har föreslagit avgiftsfri kollektivtrafik måndagen den 22 september. I motionen hänvisas till att denna dag är den "Bilfria dagen" i Europa, att EU-kommissionen deklarerat sitt stöd för en bilfri dag, samt att Stockholm deltagit i arrangemanget tidigare.

Förvaltningen anser att ett ökat användande av kollektivtrafik i Stockholmsregionen bör uppmuntras, eftersom detta leder till bättre framkomlighet i trafiken och mindre utsläpp av växthusgaser och partiklar. Stor-Stockholms Lokaltrafik bedriver sedan många år ett strukturerat arbete för att öka allmänhetens användning av kollektivtrafik. Under de senaste åren har detta arbete fokuserats på att i första hand identifiera grupper av bilister och genom riktade åtgärder stimulera dessa att övergå till användande av gemensamma färdmedel. Arbetet har varit framgångsrikt och kommer att därför att fortsättas.

SL anser att enstaka generella åtgärder av den typ som föreslås i motionen inte är effektiva, utan t o m skulle kunna uppfattas negativt av de vanliga resenärerna. Förvaltningen instämmer i SL:s uppfattning i frågan och föreslår att motionen avslås.

Miljökonsekvenser av beslutet

Beslutet medför inga konsekvenser för miljön.

AB Storstockholms Lokaltrafiks styrelse har den 24 september 2008 som yttrande överlämnat SL-förvaltningens tjänsteutlåtande (bilaga).

FÖRSLAG 2008:81

LS 0805-0479, LS 0709-0936
LS 0802-0153, LS 0802-0155
LS 0803-0258, LS 0803-0261
LS 0803-0266

Mp-ledamoten lät anteckna följande särskilda uttalande.

”Motionen från vänsterpartiet ville uppmärksamma bilfria dagen i Stockholm genom att alla skulle få resa gratis under denna dag. SL har rätt i att det i år blev lite för kort tid och att det kanske inte bara är SL som ska stå för kostnaden. Men SL och landstinget kan om man vill, påbörja planeringen av ett aktivt uppmärksammande av mobilitetsveckan och införa en dag att uppmärksamma kollektivtrafiken 2009. En dag med prova-på-erbjudanden och aktiviteter under den gemensamma Europaveckan (Mobility week) där den 22 september ingår, med seminarier och andra aktiviteter.

Mobilitetsveckan är ett ypperligt tillfälle för landstingets alla verksamheter att gå ut till befolkningen och presentera det absolut senaste inom transportsektorn där SL:s arbete inom kollektivtrafiken har stor betydelse. Här kan vi visa upp alternativa bränslen, de senaste typerna av spårvagns- och elhybridsbusstekniker samt kommande teknik som spårbilar. Arbetet bör ske sektorsövergripande och tillsammans med länets kommuner.”

V-ersättaren lät anteckna följande särskilda uttalande.

”Bilfria dagen återkommer varje år. Av den anledningen anser vi att motionen blivit styvmoderligt behandlad av SL. Vi är kraftigt oroade över att biltrafiken kommer att öka och kollektivtrafikandelen minska. Ett sätt att möta detta är att SL uppmärksammar den bilfria dagen i enlighet med motionens intentioner.

Vi har förståelse för att SL inte hann med detta i år men ’bilfria dagen’ och European Mobility Week återkommer redan nästa år.”

LS 0805-0479, LS 0709-0936
LS 0802-0153, LS 0802-0155
LS 0803-0258, LS 0803-0261
LS 0803-0266

Bilaga 10:1**Motion 2008:6**

Måndagen den 22 september är det ”Bilfria dagen” i Europa. Redan år 2000 deklarerade EU-kommissionen sitt stöd för en bilfri dag och 2003 deltog Stockholm för första gången. Vänsterpartiet anser att den bilfria dagen borde uppmärksammas även i Landstinget.

Klimatpåverkan, trängsel, buller och hälsofarliga halter av partiklar och kväveoxider – biltrafiken leder till både globala och lokala problem för människa och miljö. Trots att den växande bilismen alltmer framstår som en återvändsgränd, förlorar kollektivtrafiken hela tiden andelar av det totala resandet till bilen och i Stockholm har kollektivtrafikresandet stagnerat de senaste 30 åren. Enligt SL:s rapporter görs drygt fem miljoner personresor per vardag i Stockholms län, men bara 25 procent av resorna sker med SL. För att bryta den trenden måste en stor del av de nuvarande och framtida Stockholmarena välja bort bilen till förmån för ett kollektivt resande. I annat fall riskerar de kostnader som biltrafiken för med sig att äventyra utvecklingen i hela Stockholmsregionen.

Vänsterpartiet föreslår därför att SL beslutar om att erbjuda alla resenärer en gratis ”prova-på-dag” i kollektivtrafiken den 22 september. Detta skulle ge SL positiv publicitet och samtidigt erbjuda ett intressant underlag för studier kring hur prissättningen i kollektivtrafiken påverkar resandeströmmarna.

Vänsterpartiet föreslår Landstingsfullmäktige besluta:

att måndagen den 22 september erbjuda alla kollektivtrafikresenärer kostnadsfria resor

Gunilla Roxby Cromvall   Håkan Jörnehed   Saime Bilici

Jan Strömdahl   Necla Bora   Thomas Magnusson

Birgitta Sevefjord   Mats Skoglund   Sverre Launy

Kerstin Pettersson

LS 0805-0479, LS 0709-0936
LS 0802-0153, LS 0802-0155
LS 0803-0258, LS 0803-0261
LS 0803-0266

Bilaga 10:2

SL-förvaltningens tjänsteutlåtande

SLs synpunkter

SL arbetar sedan några år tillbaka mycket aktivt med bearbetning av marknaden i Stockholms län i syfte att sälja in SL-resan som ett bra alternativ till bilen. Detta sker genom anpassning av kommunikation och utveckling av biljetter till de olika målgrupperna. Det primära syftet är att få de som inte reser med SL idag att ta steget och prova på och upptäcka fördelarna med kollektivtrafiken samt att få de som reser sällan att resa lite oftare och helst gå över från köp av kontantkuponger eller förköpsremisor till periodkort. Som grund i arbetet används SLs kundsegmentering som beskriver de befintliga kundernas användande av SL trafiken, vilka biljetter de köper, mediekonsumtion, attityd till SL med mera. Motsvarande finns om dem som inte reser med SL idag.

Under de senaste tre åren har även riktade insatser genomförts i form av erbjudanden om ”prova-på-kort” till nyinflyttade. Sedan 2006 bearbetar SL aktivt företagsmarknaden i syfte att den vägen få icke- och sällanresenärer att resa med SL såväl i tjänsten som privat. Det senare har så här långt fallit väl ut och över 3000 företag är nu kunder hos SL.

Att genomföra en avgiftsfri kollektivtrafikdag den 22 september är av praktiska skäl inte möjligt då tiden är för knapp. Det finns också andra argument som talar emot att alls genomföra en sådan aktivitet.

- SL arbetar redan idag aktivt i syfte att öka resandet i länet, genom anpassad kommunikation och utveckling av biljetter till de olika målgrupperna, vilket ger bra kontroll på effektivitet och ekonomi i arbetet.
- Intäktsbortfallet för de som normalt köper kontantkupong eller får sin förköpsremsa stämplad skulle ligga på omkring 5 Mkr.
- Att låta alla resa gratis en dag skulle innebära en negativ signal till de lojala kunder som idag har inhandlat olika typer av periodkort. Risken finns att krav på förlängning av periodkortet som kompensation skulle komma, vilket innebär en administration som vi idag inte skulle kunna hantera. Om så vore fallet skulle det innebära ett intäktsbortfall på närmare 10 Mkr

SL anser således att det inte är lämpligt att genomföra en avgiftsfri kollektivtrafikdag.